

A központi költségvetés finanszírozása és adósságának alakulása

2023. december

1. Állományi adatok

A központi költségvetés adóssága 2023. december végéig 5 302,8 milliárd forinttal **növekedett** a következő négy tényező eredményeképpen:

- **Az első tényező**, amely **növelte** az adósságot a nettó forintkibocsátás 3 112,4 milliárd forint összegben, ami a költségvetés hiányát finanszírozza.
- **A második – szintén növelő hatású – tényező** a nettó devizakibocsátás, amely 2 848,5 milliárd forint összegben szintén hozzájárult a hiány finanszírozásához és a devizabetétállomány növekedéséhez.
- **A harmadik – fentiekkel ellentétes, csökkentő hatású – tényező** a forint árfolyamának az elmúlt év végéhez képest bekövetkezett erősödése, amely az adósság devizában fennálló részének forintban számított nyilvántartási értékét 567,5 milliárd forinttal csökkentette.
- **A negyedik – további csökkentő hatású – tényező** a deviza-keresztárfolyamok változása és egyéb tényezők miatt bekövetkezett mark-to-market betétállományok csökkenése 90,6 milliárd forint összegben.

Az előzetes adatok szerint december végén a **központi költségvetés forint- és devizaadóssága** az alábbiak szerint alakult:

A központi költségvetés adósságának alakulása 2023-ban, milliárd forint

	2022. december 31.		kibocsátás (növekedés)	törlesztés (csökkenés)	egyéb változás	nettó változás	2023. december		változás
	előzetes állomány	Megoszlás	I-XII. hónap				előzetes állomány	Megoszlás	százalékpont
1. Forint	33 775,628	74,1%	13 655,274	10 542,869	0,000	3 112,405	36 888,034	72,5%	-1,61%
1.1. Hitel	1 024,205	2,2%	0,000	155,985	0,000	-155,985	868,220	1,7%	-0,54%
1.1.1. Külföldi	1 024,205	2,2%	0,000	155,985	0,000	-155,985	868,220	1,7%	-0,54%
1.1.2. Belföldi	0,000	0,0%	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,0%	0,00%
1.2. Állampapír	32 751,423	71,9%	13 655,274	10 386,884	0,000	3 268,390	36 019,813	70,8%	-1,07%
1.2.1. Kötvény	22 346,277	49,0%	3 745,994	2 033,395	0,000	1 712,600	24 058,876	47,3%	-1,75%
1.2.2. Diszkont kincstárjegy	1 785,783	3,9%	4 821,386	4 723,399	0,000	97,987	1 883,770	3,7%	-0,22%
1.2.3. Lakossági állampapír	8 619,363	18,9%	5 087,894	3 630,090	0,000	1 457,804	10 077,167	19,8%	0,89%
2. Deviza	11 397,328	25,0%	3 860,449	1 011,988	-567,476	2 280,985	13 678,314	26,9%	1,88%
2.1. Hitel	1 959,079	4,3%	913,546	118,413	-84,203	710,930	2 670,009	5,2%	0,95%
2.1.1. Külföldi	1 959,079	4,3%	913,140	118,413	-83,797	710,930	2 670,009	5,2%	0,95%
2.1.2. Belföldi	0,000	0,0%	0,406	0,000	-0,406	0,000	0,000	0,0%	0,00%
2.2. Állampapír	9 438,250	20,7%	2 946,903	893,574	-483,274	1 570,055	11 008,305	21,6%	0,93%
2.2.1. Külföldi	9 085,466	19,9%	2 770,863	854,140	-466,741	1 449,982	10 535,449	20,7%	0,77%
2.2.1.1. Devizakötvény	9 085,466	19,9%	2 590,578	853,990	-464,975	1 271,613	10 357,080	20,4%	0,42%
2.2.1.2. ECP program	0,000	0,0%	180,285	0,149	-1,766	178,369	178,369	0,4%	0,35%
2.2.2. Belföldi	352,783	0,8%	176,040	39,435	-16,532	120,073	472,856	0,9%	0,16%
Összesen	45 172,957	99,1%	17 515,724	11 554,856	-567,477	5 393,391	50 566,347	99,4%	0,27%
Egyéb kötelezettség	389,419	0,9%	1 839,685	1 914,931	-15,337	-90,583	298,836	0,6%	-0,27%
MINDÖSSZESEN	45 562,376	100,0%	19 355,409	13 469,787	-582,814	5 302,808	50 865,184	100,0%	0,00%

A központi költségvetés devizaadóssága 2023-ban 2 281,0 milliárd forinttal 13 678,3 milliárd forintra növekedett az elmúlt év végéhez képest. A devizaadósság részaránya a 2022. év végi 25,0%-os szintről 26,9%-os szintre emelkedett a teljes adósságon belül.

A növekedés hátterében döntően az idei évben végrehajtott devizakötvény-kibocsátások állnak: Januárban az Államadósság Kezelő Központ (ÁKK Zrt.) 5 éves futamidejű 558,1 milliárd forint (1,5 milliárd USD) összegű és 10 éves futamidejű 558,1 milliárd forint (1,5 milliárd USD) összegű, valamint 465,1 milliárd forint (1,25 milliárd USD) összegű 30 éves futamidejű nemzetközi devizakötvényt bocsátott ki. Tovább emelte a devizaadósságot, hogy márciusban zárt körben megemelésre kerültek a januárban kibocsátott 5 és 10 éves futamidejű devizakötvények 54,3 milliárd forint (150 millió USD) és 108,6 milliárd forint (300 millió USD) összegben. A januári devizakibocsátásból befolyó összeg egy részéből (1,0 milliárd USD) két 2023-24 közötti lejáratú USD kötvény részbeni visszavásárlása valósult meg, az érintett swapok lezárásával együtt 289,9 milliárd forint névértéken. Ezt követően szeptemberben további 673,2 milliárd forint (1,75 milliárd EUR) összegű 10 éves futamidejű devizakötvény kibocsátásra került sor. November közepén zárt körben 173,3 milliárd forinttal (500 millió USD) megemelésre került a 2028 májusában lejáratú devizakötvény. Az ECP (Euro Commercial Paper) program keretében kibocsátott devizaértékpapírok hóvégi állománya 178,4 milliárd forint (500 millió USD) volt december végén. December végén 297,6 milliárd forint (779,5 millió EUR) összegű RRF (Recovery and Resilience Facility) hitel lehívására került sor európai uniós forrásból. Az árfolyamerősödés ugyanakkor csökkentette a devizaadósság részarányát.

A költségvetés forintadóssága december végéig 3 112,4 milliárd forinttal növekedett és 36 888,0 milliárd forintot ért el, a forint adósság a teljes államadósság 72,5%-át teszi ki. 2022 decemberében ez az arány 74,1% volt.

2023. december végén a forint lakossági állampapírok állománya 10 077,2 milliárd forintot tett ki, ami 1 457,8 milliárd forint növekedést jelent 2022. december vége óta.

A lakossági állampapír-kereslet döntő hányadát az egy évnél hosszabb futamidejű Prémium Magyar Állampapír értékesítése képezte. A Prémium Magyar Állampapír állománya 2023. december végére 2 671,1 milliárd forinttal növekedett, amely így 6 992,7 milliárd forintot tett ki. A Bónusz Magyar Állampapír állománya 358,5 milliárd forinttal növekedett, és december végén 873,2 milliárd forintot tett ki. A Magyar Állampapír Plusz állománya december végéig 1 390,2 milliárd forinttal 793,8 milliárd forintra csökkent. A nyomdai úton előállított Magyar Állampapír Plusz állománya 137,0 milliárd forint csökkenés következtében 113,5 milliárd forint volt hó végén.

Az Egyéves Magyar Állampapír állománya 574,0 milliárd forint volt december végén, ami 233,8 milliárd forinttal alacsonyabb a 2022. év végi állománynál. A gyermekek életkezdési támogatását szolgáló Babakötvény állománya 2023-ban 77,3 milliárd forinttal növekedett és december végére elérte a 276,1 milliárd forintot.

Az ÁKK Zrt. december hó folyamán összesen 36,7 milliárd forint összegben vásárolt vissza lakossági állampapírokat a forgalmazó bankoktól.

A külföldi befektetők állampapír állománya decemberben 1 146,2 milliárd forinttal 5 874,3 milliárd forintra csökkent az előző hónaphoz képest. A külföldi állomány 1,1%-a, 67,2 milliárd forint diszkontkincstárjegy, 98,9%-a, 5 807,2 milliárd forint államkötvény. A külföldi állomány átlagos hátralévő futamideje december végén 6,2 év volt.

A deviza-államadósság kockázatainak csökkentése érdekében az ÁKK Zrt. swap műveleteket köt, amiből az adósságállomány részét képezik az ezen ügyletek után az ÁKK Zrt-nél elhelyezésre kerülő fedezeti összegek (az ún. mark-to-market betétek) az egyéb kötelezettségek soron. A korábbi dollárkötvény kibocsátások óta eltelt időszakban az egyéb devizák (főként az USD) jelentősen felértékelődtek az euróhoz képest, az emiatt keletkező többletadósságot viszont a swapkötéssel sikerült kizárni. A vizsgált időszakban az egyéb kötelezettségek állománya 90,6 milliárd forinttal csökkent. December végén az állomány 298,8 milliárd forintot tett ki, ami a teljes államadósság 0,6%-át jelenti.

Decemberi események

Devizahitel felvételére, projektfinanszírozási céllal 452,6 milliárd forint összegben került sor, amelyből 297,6 milliárd forint (779,5 millió EUR) összeg az európai uniós forrásból lehívott RRF (Recovery and Resilience Facility) hitel összege. A devizahitelek lehívása euróban és amerikai dollárban történt. Belföldi devizakötvény 7,1 milliárd forint értékben került kibocsátásra.

A devizahitel törlesztések összege az év utolsó hónapjában 54,8 milliárd forintot tett ki, míg a belföldi devizakötvények törlesztése 1,3 milliárd forint összegű volt.

A forintHITELEK esetén decemberben 26,5 milliárd forint törlesztés történt.

A forint/euró árfolyam a november végi 379,51 forint árfolyamhoz képest kissé gyengült, december végén 382,78 forint volt. A 2022. december végi 400,25 árfolyamhoz képest jelentős árfolyamnyereség keletkezett 2023 végére, ami 567,5 milliárd forinttal csökkentette a deviza adósságállomány forintban számított értékét.

A forintadósságon belül a decemberben megvalósított jelentős aukciós kötvénykibocsátás és a repóállomány változása következtében a piaci államkötvények állománya 245,2 milliárd forinttal emelkedett. A diszkont kincstárjegyek állománya az alacsonyabb értékesítés következtében összesen 34,7 milliárd forinttal csökkent novemberhez képest. A forint lakossági állampapírok állománya 87,4 milliárd forinttal emelkedett az év utolsó hónapjában a lakossági állampapírok iránt megnyilvánuló növekvő kereslet eredményeképpen.

A deviza keresztárfolyamok, hozamok év végi változása és egyéb műveletek az állam partnerkockázatát csökkentő mark-to-market betét állományokat december folyamán 157,8 milliárd forinttal növelte.

2. Kamatok, hozamok alakulása

A *diszkontkincstárjegyek* decemberi aukcióin a havi átlagos fedezettség az előző havi 2,4-ről 1,6-re csökkent. A *kötvényszerzők* a fedezettség az előző havi 6,6-ről 4,7-re mérséklődött.

A *3 hónapos diszkontkincstárjegy* utolsó decemberi aukcióján az átlaghozam az egy hónappal korábbi aukcióhoz képest 125 bázisponttal csökkent, és 6,47%-ot tett ki. A *6 hónapos kincstárjegy* utolsó decemberi aukcióján a kialakult átlaghozam 6,31% lett, amely 194 bázisponttal alacsonyabb a november végi értéknél. A *12 hónapos kincstárjegy* utolsó decemberi aukcióján a kialakult átlaghozam 6,22% lett, amely 187 bázisponttal kisebb a november végi értéknél.

A *3 éves kötvény* decemberi aukcióján az átlaghozam 6,52%-ot ért el, ami 85 bázisponttal elmarad a november végi aukción kialakult átlaghozamtól. Az *5 éves kötvény* 5,98%-os átlaghozama 72 bázisponttal kisebb, mint a november végi aukción kialakult átlaghozam. A *10 éves kötvény* utolsó decemberi aukcióján az átlaghozam 6,07%-ot ért el, ami 66 bázisponttal alacsonyabb, mint a november végén kialakult átlaghozam.

Budapest, 2024. január 11.

Kurali Zoltán
vezérigazgató